

Botkyrka kommun

Beslut för förskoleklass och grundskola efter tillsyn i Tullingebergsskolan i Botkyrka kommun

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Botkyrka kommun att senast den **15 september 2017** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Nedan redovisas förslag på åtgärder. I de fall det är möjligt får bristen avhjälpas på annat sätt.

Undervisning och lärande

Skolinspektionen konstaterar att Botkyrka kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Undervisningen utgår från och omfattar målen i läroplanen och respektive kursplan. (Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 3 Kursplaner)

Åtgärder

- Säkerställa att elever erbjuds undervisning i svenska som andraspråk om de bedöms ha behov av det. Elever som inte har sådant behov ska ges undervisning i ämnet svenska.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolinspektionen konstaterar att Botkyrka kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (5 kap. 3 § skollagen)

Åtgärder

- Vidta åtgärder så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolinspektionen konstaterar att Botkyrka kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen)

Åtgärder

- Elevhälsan arbetar förebyggande och hälsofrämjande.
- Samtliga elevhälsans kompetenser är delaktiga i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet.

Styrning och utveckling av verksamheten

Skolinspektionen konstaterar att Botkyrka kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Utveckla det systematiska kvalitetsarbetet genom att;

- utifrån uppföljningen analysera vad som påverkar och orsakar resultaten och måluppfyllelse
- utifrån analysen identifiera utvecklingsområden och besluta om utvecklingsåtgärder
- dokumentera det systematiska kvalitetsarbetet

Bedömning

Skolinspektionen bedömer att undervisning i svenska som andraspråk inte ges till alla elever som är i behov av det. Av tillsynen framgår även att elevhälsan inte i tillräcklig utsträckning används förebyggande och hälsofrämjande i skolans arbete för att stödja elevernas utveckling mot målen. Vidare bedömer Skolinspektionen att utbildningen inte är utformad på ett sådant sätt alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. Tillsynen visar även att det finns brister i det systematiska kvalitetsarbetet då skolan inte analyserar och fattar beslut om förbättringsåtgärder utifrån den uppföljning som görs av skolans kunskapsresultat.

Föreläggande

Undervisning och lärande

Skolinspektionen bedömer att det är en brist att elevernas behov av undervisning i svenska som andraspråk inte bedöms i enlighet med författningarnas krav. Utredningen visar att det finns elever i behov av att läsa svenska som andraspråk och som inte ges den undervisningen. Utredningen visar även att det finns elever som ges undervisning enligt båda kursplanerna i svenska respektive svenska som andraspråk. Bristen beror bland annat på att skolan inte har tydliggjort vem som ska bedöma och

fatta beslut om en elev ska läsa svenska som andraspråk. Skolinspektionen bedömer att trots att skolan har påbörjat en kartläggning av elevers behov av att läsa som svenska som andraspråk får inte alla elever en undervisning och en bedömning av sina kunskaper, utifrån den kursplan som är anpassad efter elevens förutsättningar. En konsekvens av det kan bli att elever med annat modersmål än svenska inte får samma möjlighet att utveckla sina språkförmågor på samma villkor som elever med svenska som modersmål.

I läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet finns kursplaner för ämnena svenska respektive svenska som andraspråk. Av 5 kap. 14 § skolförordningen framgår att undervisningen i svenska som andraspråk ska, om det behövs, anordnas för elever med ett annat språk än svenska som modersmål, elever som har svenska som modersmål och som har tagits in från skolor i utlandet, och invandrarelever som har svenska som huvudsakligt umgängesspråk med en vårdnadshavare. Rektor beslutar om undervisning i svenska som andraspråk för en elev.

Av lärarintervjuerna framgår att det finns elever i behov av att läsa svenska som andraspråk och som inte ges den undervisningen. Lärarna säger att det inte är tydligt vem som ska göra bedömningen om en elev ska läsa svenska eller svenska som andraspråk. Vidare att det är ingen på skolan som tar beslut om elever ska läsa enligt kursplanen för svenska eller svenska som andraspråk. En lärare uppger att några elever i lärarens klass utöver undervisningen i svenska även får undervisning i svenska som andraspråk. Lärarna säger att de saknar kunskaper för att kunna undervisa i ämnet svenska som andraspråk. Rektorn säger i intervju att det är lärarna som måste göra bedömningen om eleven ska läsa enligt kursplanen i svenska som andraspråk. I kompletterande svar till Skolinspektionen uppger rektorn att skolan har påbörjat en kartläggning av vilka elever som ska läsa svenska som andraspråk och att alltfler elever kommer att ges undervisning i svenska som andraspråk efterhand.

Motivering till föreläggande som ingripande

Enligt 26 kap. 10 § skollagen får Skolinspektionen förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart. Eftersom Tullingebergsskolan inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Botkyrka kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolinspektionen bedömer att inte alla elever på skolan tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. Tillsynen visar att det förekommer kränkningar mellan elever. Vidare framgår av utredningen att det i vissa klasser inte råder studiero i undervisningen. Skolinspektionen bedömning är att bristerna inom trygghet och studiero sammantaget försvårar elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Trygghet

Skolinspektionen bedömer att det finns brister vad gäller tryggheten på skolan. Även om ett arbete för att främja en trygghet har påbörjats visar utredningen att det finns elever som inte upplever skolan som en trygg miljö och att det förekommer kränkningar mellan eleverna. Det gäller både verbala och fysiska kränkningar.

Enligt skollagen ska utbildningen utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet.

Eleverna ger i intervju exempel på otrygga platser och kränkningar som sker i skolan. På frågan om eleverna är trygga uppger eleverna att det beror på var man befinner sig. Eleverna beskriver områden omkring skolan där det aldrig finns någon lärare och uppger att i de områdena "händer det grejer". Som exempel säger eleverna att det kan handla om "tjafs", "fula ord", "bråk" och att någon blir slagen. Eleverna beskriver även att det pågår kränkningar i en klass.

I intervjuer med lärarna och elevhälsan bekräftas att det finns otrygga platser omkring skolan och att det förekommer fysiska kränkningar. Representanter för elevhälsan säger i intervju att det har framkommit i enkäter att det finns elever som inte är trygga på skolan och att skolan behöver jobba "jättemycket med trygghet". Flera lärare uppger att de är medvetna om att det finns problem med tryggheten på områden som elevernas vistas på under rasterna. En lärare säger att "våld är sådant som kan hända". Lärarna beskriver samtidigt att det är en lugnare stämning på skolan jämfört med föregående termin. Vidare att skolan har påbörjat ett arbete med att bland annat kartlägga otrygga platser och att skolan har "styrts upp" rastvaktsschemat.

Rektorn ger samma bild avseende trygghet som har beskrivits av elever och lärare. Rektorn uppger i intervju att eleverna inte är trygga. Rektorn säger att skolgården och fotbollsplanen inte är trygga platser på grund av "brist på tillsyn". Rektorn beskriver samtidigt att skolan har påbörjat en kartläggning av otrygga platser.

Studiero

Skolinspektionen bedömer att inte alla elever tillförsäkras undervisning som präglas av studiero. Utredningen visar att studieron varierar betydligt mellan olika klasser. Utredningen visar också att variationen bland annat beror på lärares förmåga att skapa en miljö som präglas av studiero och på en brist i att skapa en enhetlig struktur för detta arbete.

Enligt skollagen ska utbildningen utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero.

Av intervjuer med elever framgår att studieron brister i flera klasser. Flera elever från årskurserna 3-4 beskriver i intervju med Skolinspektionen att det är sällan som de kan koncentrera sig på grund av att det är högljutt och stökigt på lektionerna. Eleverna berättar att det är stökigt under flera lektioner nästan varje dag. Elever från årskurser 5 beskriver att det är "mycket flams och hoppa runt och busa med andra klasser under lektionerna". Vidare berättar eleverna att många elever väljer att gå ut ur klassrummet

och arbeta i kapprummet eftersom det inte är studiero i klassrummet. Eleverna beskriver att det mest brukar vara pratigt och att det är studiero på ungefär hälften av lektionerna. Enligt eleverna varierar det om lärarna pratar med eleverna om hur de ska respektera varandra och för att det ska vara lugnt.

Även i intervju med elevhälsan och lärare bekräftas elevernas bild av bristande studiero i flera klasser, trots vissa åtgärder. Representanter för elevhälsan beskriver i intervju att det i två klasser på skolan är "alldeles för stökigt". De uppger att skolledningen har vidtagit åtgärder i en klass, men att klassen fortfarande är "rörig". Representanterna säger att det har saknats ledning i klassrummet. De uppger att det inte har skett några stora diskussioner kring trygghet. Representanterna beskriver att konsekvensen av att det är stökigt är att eleverna inte tycker att det är roligt med skolan utan jobbigt och att de blir trötta.

Av intervjun med lärarna framkommer att studieron varierar beroende på klass. En lärare från årskurserna F-3 ger exempel på en klass där det kan vara "kaos". Lärarna beskriver att det finns många elever med "svårigheter" vilket gör att studieron påverkas. Lärarna ger exempel på elever som "slår personal" och "slänger stolar" och lärare som springer runt och jagar elever under lektionstid. Vidare uppger lärarna att de får stöd av skolledningen när det gäller studieron men säger samtidigt att de inte söker stöd hos skolledningen eftersom skolledningen har hög arbetsbelastning.

Att studieron varierar bekräftas även i intervju med lärare från årskurserna 4-5. Lärarna beskriver en klass där det är "pratigt och rörigt" och att eleverna uttrycker att de inte har arbetsro. I en annan klass uppger lärarna att studieron brister då det är helklass.

Rektorn bekräftar i intervju elevernas och lärarnas uppgifter om att studieron på skolan är bristande. Enligt rektorn är det bristande studiero i fem av Tullingebergsskolan tolv klasser. Vidare uppger rektorn att han ofta möter elever som sitter utanför klassrummet under lektionstid eftersom elever tillåts lämna klassrummet under lektionstid utan att säga till läraren. Rektorn uppger samtidigt att skolledningen har vidtagit åtgärder avseende studieron i en specifik klass. Klassen har delats och specialpedagog från verksamhetsstöd har gett personalen handledning.

Motivering till föreläggande som ingripande

Enligt 26 kap. 10 § skollagen får Skolinspektionen förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart. Eftersom Tullingebergsskolan inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Botkyrka kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa brister.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolinspektionen bedömer att elevhälsan på Tullingebergsskolan inte arbetar förebyggande och hälsofrämjande i tillräcklig utsträckning. Utredningen visar att elevhälsan främst arbetar med enskilda elevärenden. Vidare framgår att psykologen

endast anlitas vid utredningar av enskilda elever. En konsekvens av detta blir att elevernas utveckling mot utbildningens mål riskerar att försvåras.

Enligt skollagen ska det för eleverna i förskoleklassen och i grundskolan finnas elevhälsa. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande, och elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas specialpedagogiska insatser kan tillgodoses.

Av intervju med elevhälsan framgår att elevhälsans arbete till största del består av åtgärdande insatser. Representanter för elevhälsan ger visserligen exempel på hur de arbetat förebyggande kring kränkningar och beteendeproblematik men uppger samtidigt att det inte finns så mycket tid till att arbeta förebyggande och hälsofrämjande. Vidare uppger representanterna att det inte har fått några uppdrag från skolledningen vad gäller det förebyggande arbetet. I intervju uppger rektorn att elevhälsan endast arbetar åtgärdande, med enskilda elevärenden. Vidare uppger både representanter och rektorn att psykologen inte deltar i något förebyggande arbete utan enbart tas in vid behov av utredningar av enskilda elever.

Motivering till föreläggande som ingripande

Enligt 26 kap. 10 § skollagen får Skolinspektionen förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart. Eftersom Tullingebergsskolan inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Botkyrka kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa brister.

Styrning och utveckling av verksamheten

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i det systematiska kvalitetsarbetet på Tullingebergsskolan. Utredningen visar visserligen att skolan följer upp kunskapsresultat men att det saknas analys av bakomliggande orsaker och beslut om nödvändiga förbättringsåtgärder. Utredningen av Tullingebergsskolan visar även att kvalitetsarbetet i högre grad bör ta sin utgångspunkt i att identifiera utvecklingsbehov av skolans arbete med särskilt stöd. Skolinspektionen bedömer att skolans kvalitetsarbete inte är en process där uppföljning, analys av resultat, planering och genomförande av insatser hänger ihop på ett tydligt sätt för att bidra till att utveckla verksamheten.

Enligt skollagen är det rektorns ansvar att se till att det på skolenhetsnivå bedrivs ett systematiskt och kontinuerligt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen och att detta arbete dokumenteras.

Enligt Skolverkets allmänna råd om systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet (SKOLFS 2012:98) bör rektorn se till att dokumentationen av kvalitetsarbetet är tillräcklig för att ligga till grund för analys och beslut på enhetsnivå om prioriteringar

av utvecklingsinsatser samt sträva efter att dokumentationen ger en samlad bild av utbildningens kvalitet inom enheten.

Skolinspektionens utredning visar att skolans arbete med att analysera kunskapsresultaten brister. Både rektorn och lärare uppger i intervju att skolan följer upp kunskapsresultat och trygghet och trivsel. Vidare framgår av intervjuerna att skolan har analyserat och fattat beslut om förbättringsåtgärder utifrån uppföljningen av trygghet och trivsel. Av intervjuerna framgår samtidigt att skolan inte har genomfört någon analys och vidtagit åtgärder avseende kunskapsresultat. Lärarna berättar att de inte har tagit del av eller analyserat några kunskapsresultat på skolenhetsnivå, vilket även bekräftas av rektorn. Rektorn uppger dock att beslut om förbättringsåtgärder kommer att fattas under våren 2017. Rektorn beskriver också att skolan behöver skapa bättre rutiner för att han ska kunna följa upp och analysera arbetet med särskilt stöd på ett bättre sätt.

Att skolans arbete med att analysera kunskapsresultaten brister framgår även av den dokumentation som Skolinspektionen har tagit del i samband med tillsynen. Skolinspektionen konstaterar att skolan följer upp kunskapsresultat och trygghet och trivsel. Det saknas dock dokumentation av analys och beslut om förbättringsåtgärder avseende kunskapsresultat. Av dokumentation framgår även att skolan följer upp trygghet och trivsel och fattar beslut om förbättringsåtgärder utifrån uppföljningen.

Motivering till föreläggande som ingripande

Enligt 26 kap. 10 § skollagen får Skolinspektionen förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart. Eftersom Tullingebergsskolan inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Botkyrka kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa brister.

Områden där Skolinspektionen inte har funnit brister

Extra anpassningar och särskilt stöd

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Botkyrka kommun uppfyller författningarnas krav inom extra anpassningar och särskilt stöd.

Bedömning och betygssättning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Botkyrka kommun uppfyller författningarnas krav inom bedömning och betygssättning.

På Skolinspektionens vägnar

Kristine Brosjö
Beslutsfattare

Tonny Johansson
Föredragande

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se

Bilagor

Bilaga 1: Fakta om Tullingebergsskolan

Fakta om Tullingebergsskolan

Tullingebergsskolan är en kommunal grundskola belägen i Botkyrka kommun. Verksamheten omfattar förskoleklass samt årskurserna 1-5 och fritidshem. Vid tillsynstillfället hade skolan 201 elever varav 48 i förskoleklasserna. Skolan leds av en rektor. I ledningsgruppen ingår även en biträdande rektor.

Måluppfyllelse

Kunskapsresultat

Årskurs 3

Av Skolverkets nationella statistik (SIRIS) för läsåret 2015/16 framgår att andelen elever som nådde kravnivån på de nationella delproven i matematik varierar mellan 75 och 93 procent. På de nationella delproven i svenska varierar måluppfyllelsen mellan 81 och 100 procent

Årskurs 5

Av skolans egen redovisning för läsåret 2015/2016 framgår att 90 respektive 100 procent av eleverna nådde kunskapskraven i svenska och svenska som andra språk. I matematik nådde 90 procent kunskapskraven. Måluppfyllelsen för de samhällsorienterade ämnena varierar mellan 93 och 95 procent. För de naturorienterade ämnena varierar måluppfyllelsen mellan 95 och 97 procent.

Trygghet och studiero

På grund av för få svarande på Skolinspektionens enkät (Skolenkäten) som genomfördes våren 2016 redovisas ingen statistik.